

Juryrapport finale Write Now! 2012

Lieve finalisten,

5 Vorig jaar was ik jullie. Dat klinkt misschien wat vol, maar als jullie nu één voor één jullie
handen op jullie buiken zouden leggen - of op die van iemand anders, een medefinalist of zo -
dan zouden jullie misschien merken dat dit een heel vol moment is, en dat het daar binnen
10 bruist en bonst, dat er van alles onweert in dat kleine gebiedje. Samen vormen jullie één groot
zenuwachtig wezen, en omdat ik me dat gevoel nog goed kan herinneren, ben ik een beetje
met ieder van jullie verbonden. Zo ben ik ook een onderdeel van dat wezen.

Voor we langzaam richting de nummer 1 gaan, graag wat ruimte voor wat algemene
bevindingen. De finale-inzendingen van Write Now! 2012, vond een jurylid, waren beter dan
die in de voorrondes en werden zodoende met meer plezier gelezen. De inzendingen waren
15 ambitieus en verzorgd - ik hoef dan ook niet te muggenziften over de magische wereld van de
spellingscontrole.

Er werd veel gebruik gemaakt van serieuze, eigentijdse problematiek - zoals in het
verhaal over de studerende zus die wel erg heftig feest en drugs gebruikt, terwijl het jongere
broertje dit allemaal volgt op Facebook.

20 Wel misten de inzendingen de nodige humor en diversiteit. Ondanks de goede
verzorging en ambitie waren er weinig inzendingen die er voor de jury echt uitsprongen. Er
was weinig vuur, merkte iemand op. Een ander jurylid vond het vooral pogingen tot
volwassen stukken. Vaak was een verhaal een leuk idee, maar bleef de uitwerking ervan
achter.

25 Zo was de jury onder de indruk van een verhaal over een Siamese tweeling, maar
dachten we dat er met wat extra research meer uit te halen was geweest. Het ontbrak nog te
veel aan psychologie, zeker omdat het verhaal zo'n groot onderwerp betreft. Toch is het altijd
bewonderenswaardig om over iets te schrijven wat buiten je eigen veilige leefwereld staat -
zo iets vergt moed en moed moedigen wij ten zeerste aan.

30 Helaas was het niet allemaal even briljant en origineel, wat de jury voorgeschoteld kreeg.
Sterker nog: wij kregen aardig wat clichés te verhapstukken, ook in de schaarse poëzie-
inzendingen. Soms was het niet duidelijk of hier nu met zo'n cliché werd gespeeld of niet: er
is bijvoorbeeld weinig willekeurig aan een Zweedse meubelgigant, dus waarom noem je het
niet gewoon IKEA?

35 Ook vroegen wij ons af hoeveel er door de schrijvers werd gelezen. Het is waar dat als
schrijver lezen je eerste levensbehoefte hoort te zijn en dat kunnen we niet vaak genoeg
herhalen: lees, lees, lees! Als het goed is hebben jullie alle vijftien recent een heleboel
boekenbonnen gewonnen, dus er is geen excuus. Lees niet alleen Grote Romans, maar ook
40 debuten, essays, nouvelles en gebruiksaanwijzingen van om het even wat. Pak je favoriete
boek er eens bij en analyseer het: waarom vind je het zo goed, wat doet de schrijver hier, hoe
vertelt-ie het verhaal, wat staat er tussen de regels? Pak vervolgens een boek dat je
waanzinnig slecht vond en vraag je hetzelfde af. Hier leer je ontzettend veel van.

En als je dan toch bezig bent met lezen, lees dan ook het reglement er nog eens op na.
De richtlijnen die Write Now! heeft ingesteld zijn er niet voor niets. Als jij - misschien met het
45 idee dat er regels zijn om verbroken te worden - besluit om met ruim duizend woorden over
het maximum aantal heen te gaan, dan moet je inzending werkelijk briljant zijn wil de jury je
die dichterlijke vrijheid vergeven. Voor het goedpraten van een terugkerende perspectieffout
is dan geen ruimte meer over. Bovendien wil je waarschijnlijk niet het risico lopen dat de jury
denkt: had die schrijver zijn of haar tekst nu maar ingekort, want er zitten beslist mooie
50 observaties in, die nu verloren gaan in wijdlopiegheid.

Dit klinkt misschien hard en op dit moment mag je de jury, mij voorop, best verfoeien,
maar kijk morgen, als je over die eerste en ergste woede heen bent, nog eens naar je

inzending. Doe je voordeel met deze woorden. En doe volgend jaar weer mee, want als er op dit moment, dit verschrikkelijk grote, belangrijke moment, wordt stilgestaan bij *jouw* inzending, dan is ook dat niet voor niets.

55

Omgekeerd wist de jury zich ook niet echt raad met een inzending van krap 400 woorden.

Waar veel finalisten vooral bezig waren een goed verhaal neer te zetten, viel er op stilistisch vlak niet altijd veel te beleven. Nog mooier dan alleen een goed verhaal of een emotioneel gedicht is het wanneer er is nagedacht over *hoe* dat verhaal of gedicht het mooist te vertellen. Er zaten een heleboel originele vondsten en observaties in de finale-inzendingen - zoals het onderzoek naar de hoeveelheid insecten die tegen een nummerplaat aanvliegen tijdens een autorit, buikplekjes die niet gevoeld worden of strijklicht - maar daartussen vonden we toch weinig mooie zinnen.

60
65

Natuurlijk moet je een en ander niet forceren en het gevaar van mooischrijverij ligt op de loer, maar pak dat favoriete boek van je er nog eens bij: dikke kans dat je het zo goed vond doordat de schrijver taal in dienst zette van het verhaal. Dat kun jij ook leren door, ik noem maar wat, veel te lezen.

70

Een voorbeeld van een zin die goed werkt is de volgende openingszin: 'Ik zie mijn moeder dronken worden.' Heel krachtig, je hebt de lezer gelijk te pakken. Ook sterk: 'Hij heeft weinig vrienden, maar krijgt veel post'. Niet alleen leest deze zin lekker, ook zegt het zonder al te veel te benoemen iets afwijkends en interessants over het personage.

75

Er was ook een maatschappijkritische tekst die volledig in de 2e persoon enkelvoud geschreven was. Dat kan heel irritant zijn, maar hier werkte het. Daarbij zat de tekst ritmisch heel goed in elkaar. Het enige kritiekpunt was: waar moet je deze tekst plaatsen? Is het een verhaal, een fragment of een essay?

80

Tot slot nog een voorbeeld dat mooi was in zijn geheel: *Epiloog 21/9*. Hier was duidelijk een schrijver aan het werk. Sommige juryleden vonden je verhaal wat al te meteorologisch en vermoeiend, maar we bleven we het toch nog vaak over je hebben. Wees niet getreurd, Roelof ten Napel, want jij komt er wel.

Waarschijnlijk is het onweer in al die nerveuze magen inmiddels ondragelijk geworden. Ik voel het ook en zal jullie verlossen, voor er echt ongelukken gebeuren.

85

Op het laatst vochten de juryleden om twee verhalen. Het verhaal dat het net niet geworden is, was stilistisch gezien misschien beter gepolijst dan het andere. Het was een ritmisch, keurig afgebakend geheel vol prachtige beelden: details als de grote borsten van de zuster in het verzorgingstehuis en de ijsberenprint in de winkel maakten het verhaal origineel en compleet. Het huilen van de verteller op zijn of haar eigen foto's vond de jury dan weer jammer. En waarom begon het met hoofdstuk V en liep het daarna weer op vanaf I? De jury kwam er niet uit en hoewel het heel verfrissend kan zijn om ergens eens niet uit te komen, werkte het hier helaas storend. Bovendien vroeg de jury zich, net als bij die essayistische inzending, af: waar ga je dit verhaal lezen, waar past het tussen? Je grijpt net naast de hoofdprijs maar schrijf vooral zo door, Roos Vlogman. Doe volgend jaar weer mee, wij hebben er alle vertrouwen in.

90
95

Dan nu eindelijk de winnaar. Het betreft hier een proza-inzending, een verhaal dat misschien nog niet af is maar al wel vergeleken werd met Walter van den Berg - bepaald niet de minste, zou ik zeggen. Het is toegankelijk voor een breed publiek maar heeft geen gemakkelijke psychologie, de motivaties van de personages zijn interessant en uniek. Wel wordt er heel veel in een overwegend kleine ruimte gestopt: de hoofdpersoon heeft duidelijk gevoelens voor een vriendin, maar zij heeft zo haar eigen problemen - net als haar moeder, die gebukt gaat onder schuldgevoel en andere trauma's, waar een schimmige opa en oma weer van alles mee te maken hebben. Op sommige plekken is de dramatiek perfect uitgebalanceerd, op andere momenten ligt het er misschien te dik bovenop. Duidelijk is wel

100

105 dat dit verhaal geschreven *moest* worden, er zit een zekere noodzaak achter. Al met al heeft dit verhaal, dat nog veel groter zou kunnen worden dan de ruim 2000 woorden die het nu bedraagt, zoveel potentie dat wij er graag de winnaar van Write Now! 2012 van maken. Van harte gefeliciteerd, Vincent van Meenen!